

ב"ה

שבת מברכים אדר ראשון

אדר ראשון ושני – מה העיקר ומה התוספת

בנוגע לשנת העיבור (כשנה זו) שיש בה אדר ראשון ואדר שני, יש חקירה איזה מהם הוא אדר העיקרי, ואיזה מהם הוא אדר הנוסף, חודש העיבור.

ואפשר שתלוי הדבר בהפלוגתא דרבי מאיר ורבי יהודה - "דתניא אדר הראשון כותב אדר הראשון, אדר שני כותב אדר סתם, דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר אדר הראשון כותב סתם, אדר שני כותב תינין".

ובפשטות מסתבר לומר שאדר העיקרי הוא אדר שני – כי, באדר שני חוגגים ימי הפורים, במקרא מגילה, משלוח מנות ומתנות לאביונים (מה שאין כן באדר ראשון הרי זה רק פורים קטן), ואם נאמר שאדר שני הוא החודש הנוסף בשנת העיבור, נמצא, שבשנה פשוטה חסר החודש העיקרי שבו חוגגים ימי הפורים, ועל כרחך צריך לומר, שאדר שני הוא אדר העיקרי, ואדר הנוסף בשנת העיבור הוא אדר ראשון (והחסרון בשנה פשוטה אינו אלא בנוגע לפורים קטן, שהוא טפל לגבי עיקר הפורים).

ובעמדתנו בשבת מברכים אדר ראשון, שהוא אדר הנוסף, חודש העיבור – יש לבאר תוכן הענין והמעלה המיוחדת שבחודש העיבור.

ויש להקדים תחילה תוכן ענין העיבור כפשוטו – כפי שמבאר הרמב"ם בריש הלכות קידוש החודש:

"כמה יתירה שנת החמה על שנת הלבנה קרוב מאחד עשר יום [שהרי "שנת החמה היא שלש מאות חמשה וששים יום ושש שעות", ו"שנה של לבנה אם תהיה שנים עשר חודש... יהיה כללה שלש מאות יום וארבעה וחמשים יום ושמונה שעות וששה ושבעים חלקים", "נמצא תוספת שנת החמה על שנת הלבנה עשרה ימים

ואחת ועשרים שעות ומאתיים וארבעה חלקים"] לפיכך כשיתקבץ מן התוספת הזאת כמו שלשים יום . . . מוסיפין חודש אחד ועושין אותה השנה שלשה עשר חודש והיא הנקראת שנה מעוברת".

והצורך לחשב גם את שנת החמה אף על פי שישראל "מונין ללבנה", הוא, "מפני זמן האביב, כדי שיהא הפסח באותו זמן, שנאמר שמור את חודש האביב, שיהיה חודש זה בזמן האביב, ולולא הוספת החודש הזה (חודש העיבור) הפסח בא פעמים בימות החמה ופעמים בימות הגשמים".

והביאור בזה – בפנימיות הענינים: החסרון דשנת הלבנה לגבי שנת החמה קשור עם כללות חסרון הלבנה לגבי החמה – מיעוט הירח – שבתחלת הבריאה היו "שני המאורות הגדולים", "שנים נבראו", אלא שאחר כך "נתמעטה הלבנה על שקטרגה כו".

ושורש הענין דמיעוט הירח שהוא חסרון האור – מבואר במאמר כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר (שכבר נדפס), שהסיבה והנתינת מקום לזה הוא "מה שדין לא אהניא ליה שגרם שבירת הכלים דתהו", ולפני זה – "חסרון האור למעלה שהוא ענין צמצום הראשון", וכתוצאה מזה נעשה "נתינת מקום לחסרון האור למטה בסיבת חטא ועון", החל מחטא עץ הדעת, שהוא השורש לכל החטאים.

והכוונה בזה – ש"יהיה העבודה בכח עצמו . . . על ידי זה ממשיכים את האור החסר בתוספת מרובה, שבזה נשלם הכוונה העליונה בהצמצום שיהיה גילוי העצמות", כלומר, לא זו בלבד שתהיה המשכת האור כמו לפני החטא ולפני הצמצום, אלא שיומשך אור נעלה יותר מכמו שהיה לפני החטא, שלא היה מאיר אפילו לפני הצמצום.

על פי זה יש לבאר תוכן הענין והמעלה דחודש העיבור:

כיון שחודש העיבור משלים וממלא את החסרון דשנת הלבנה לגבי שנת החמה, הרי זה רומז גם על התיקון דמיעוט הירח, ובמילא, גם התיקון על חטא עץ הדעת וכללות החטאים, – ומטעם זה יש נוהגים בשנת

העיבור להוסיף בתפלת מוסף ראש חודש: "ולכפרת פשע" (כפי שנדפס בכמה נוסחאות) - ועד לתיקון שורש הענין דמיעוט הירח – שבירת הכלים וצמצום הראשון – שנמשך האור שהיה מאיר לפני הצמצום,

ויתירה מזה, שנמשך ומתגלה אור נעלה יותר שלא היה מאיר אפילו לפני הצמצום – כמרוז בכך שעל ידי הוספת חודש העיבור נעשית שנת הלבנה גדולה יותר משנת החמה.

קטע משיחת ש"פ משפטים, מבה"ח אדר ראשון, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשי"א ח"א ע'237.

- 1 בהבא לקמן – ראה גם אנציק' תלמודית ערך אדר ס"ג (כרך א' ע' קצח ואילך). וש"נ.
- 2 נדרים סג, א.
- 3 ראה מגילה ו, ב.
- 4 סידור אדה"ז לפני למנצח גו' יענך (וראה לקו"ש חכ"ו ע' 210 הערה 8. וש"נ).
- 5 שם פ"ו ה"ד.
- 6 סוכה כט, א.
- 7 פ' ראה טז, א.
- 8 רמב"ם שם רפ"א. רפ"ד.
- 9 בראשית א, טז.
- 10 פרש"י עה"פ.
- 11 ד"ה ע"כ יאמרו המושלים תרצ"א (סה"מ קונטרסים ח"א קצב, א ואילך).
- 12 ב"ר פ"ג, ז. פ"ט, ב. ועוד.
- 13 ראה גם סה"מ מלוקט ח"ה ע' קנה ואילך.
- 14 ראה ליקוט דיני ומנהגי ר"ח (קה"ת תש"נ) פ"ז סי"ט. וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה